

УКРАЇНА

ЧЛЕН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

01196, м. Київ, пл. Лесі Українки, 1

тел./факс: (+380 44) 286-82-88, www.cvk.gov.ua

18.09.2020 № 21-41-2712

на № _____ від _____

Освітньому омбудсмену України
ГОРБАЧОВУ С.І.

просп. Любомира Гузара, 1, корп. 8а,
м. Київ, 03058

Шановний Сергію Івановичу!

У зв'язку з надходженням до Центральної виборчої комісії 4 вересня 2020 року Вашого листа щодо відповідальності посадових осіб за незаконне розповсюдження політичної реклами у закладах освіти, керуючись частиною сьомою статті 15 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", повідомляємо.

Відповідно до частини першої статті 1, частини другої статті 3 вказаного Закону Комісія є постійно діючим колегіальним державним органом і наділена повноваженнями щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, всеукраїнського і місцевих референдумів і діє в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

Згідно з положеннями Виборчого кодексу України (далі – Кодекс) у ході організації підготовки та проведення місцевих виборів місцеві організації політичних партій беруть участь у реалізації виборчих процедур, зокрема висуванні кандидатів, проведенні передвиборної агітації.

Статтею 14 Кодексу встановлено, що вибори в Україні є вільними. Громадяни України мають право вільно агітувати за або проти кандидатів, партій (організацій партій) – суб'єктів відповідного виборчого процесу, вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів, партій (організацій партій), політичні, ділові та особисті якості кандидатів.

Участь громадян України у виборах є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у голосуванні на виборах, а також у висуванні кандидатів, у передвиборній агітації, в інших виборчих заходах чи у здійсненні інших виборчих процедур, передбачених Кодексом (стаття 15 Кодексу).

У свою чергу кандидати, партії (організації партій) – суб'єкти відповідного процесу можуть вільно вести передвиборну агітацію з дотриманням вимог Кодексу.

При цьому зазначаємо, що згідно з пунктами 3, 4 частини першої статті 22 Кодексу суб'єктами виборчого процесу місцевих виборів є місцева організація політичної партії, яка висунула кандидатів на місцевих виборах, а також кандидат, зареєстрований для участі у місцевих виборах у порядку, встановленому Кодексом.

Відповідно до частини першої статті 51 Кодексу передвиборна агітація – це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата, партію (організацію партії) – суб'єктів виборчого процесу. Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-якій формі та будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Передвиборна агітація може проводитися у таких формах:

- 1) проведення зборів громадян, інших зустрічей з виборцями;
- 2) проведення мітингів, походів, демонстрацій;
- 3) проведення публічних дебатів, дискусій, "круглих столів", прес-конференцій щодо положень передвиборних програм та політичної діяльності кандидатів, партій (організацій партій) – суб'єктів виборчого процесу;
- 4) оприлюднення в друкованих та аудіовізуальних (електронних) засобах масової інформації політичної реклами, виступів, інтерв'ю, нарисів, відеофільмів, аудіо- та відеокліпів, інших публікацій та повідомлень;
- 5) розповсюдження виборчих листівок, плакатів та інших друкованих агітаційних матеріалів чи друкованих видань, у яких розміщено матеріали передвиборної агітації;
- 6) розміщення друкованих агітаційних матеріалів чи політичної реклами на носіях зовнішньої реклами;
- 7) проведення концертів, вистав, спортивних змагань, демонстрації фільмів та телепередач, проведення інших публічних заходів за підтримки кандидата, партії (організації партії) – суб'єкта виборчого процесу, а також оприлюднення інформації про таку підтримку;
- 8) публічні заклики голосувати за або не голосувати за кандидата, партію (організацію партії) – суб'єкта виборчого процесу або публічні оцінки їхньої діяльності;
- 9) встановлення агітаційних наметів;
- 10) в інших формах, що не суперечать Конституції України та законам України.

За змістом частини п'ятої статті 51 Кодексу реклама друкованих видань (газет, журналів, книг), інших товарів та послуг з використанням

прізвищ чи зображень (портретів) кандидатів, назв чи символіки політичних партій – суб'єктів виборчого процесу вважається передвиборною агітацією.

До передвиборної агітації також належить використання символіки (гімну, прапора, розпізнавального знака, девізу) або логотипів партії – суб'єкта відповідного виборчого процесу, використання передвиборних слоганів, гасел кандидатів, партій (організацій партій) – суб'єктів відповідного виборчого процесу, а так само повідомлення про проведення видовищних чи інших публічних заходів на підтримку партії, кандидата або про підтримку зазначених заходів кандидатами, партіями (організаціями партій) – суб'єктами відповідного виборчого процесу, а також привернення уваги до участі у таких заходах партій чи певних осіб як кандидатів.

У свою чергу питання політичної реклами регулюється Законом України "Про рекламу", відповідно до абзацу дев'ятого статті 1 якого політична реклама – це інформація у будь-якому вигляді, поширена в будь-якій формі, яка має на меті популяризацію діяльності політичної партії (організації партії), привернення уваги до діяльності політичної партії (організації партії) та її позиції щодо питань загальнодержавного (місцевого) значення.

До політичної реклами належать також використання символіки або логотипів політичних партій (організацій партій), повідомлення про підтримку політичною партією (організацією партії) видовищних чи інших публічних заходів або привернення уваги до участі у таких заходах політичної партії (організації партії).

За змістом частини першої статті 18 Закону України "Про політичні партії в Україні" Центральна виборча комісія, окружні виборчі комісії, територіальні виборчі комісії на відповідних місцевих виборах здійснюють контроль за додержанням політичними партіями встановленого порядку участі у виборчому процесі, а також у межах визначених законом повноважень за своєчасністю подання до відповідних виборчих комісій проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на виборах, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

На сьогодні Комісія, територіальні виборчі комісії наділені повноваженнями отримувати за письмовими запитами інформацію:

у телерадіоорганізацій – про виділення ефірного часу для проведення передвиборної агітації, а в разі необхідності – копій відповідних угод, платіжних документів та аудіо-, відеозаписи передач (частина п'ята статті 55 Кодексу);

у редакцій друківаних засобів масової інформації усіх форм власності – інформацію про використання друкованої площі для розміщення агітаційних матеріалів кандидатів, партій (організацій партій), а в разі необхідності – копій відповідних угод, платіжних документів та відповідних публікацій (частина третя статті 56 Кодексу).

Відповідно до частини вісімнадцятої статті 57 Кодексу в разі надходження до Комісії, окружної або територіальної виборчої комісії заяви чи іншого повідомлення про порушення, що мають ознаки вчинення кримінального чи адміністративного правопорушення, відповідна виборча комісія невідкладно надсилає зазначене повідомлення до відповідних правоохоронних органів.

Водночас зазначаємо, що порушення встановленого законом порядку розміщення агітаційних матеріалів чи політичної реклами або розміщення їх у заборонених законом місцях громадянином є адміністративним правопорушенням, за вчинення якого згідно із частиною першою статті 212¹⁴ Кодексу про адміністративні правопорушення України передбачено накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 85 до 170 грн).

При цьому стягнення за вчинення вказаного правопорушення накладається районними, районними у містах, міськими чи міськрайонними судами на підставі протоколу про адміністративне правопорушення, складеного уповноваженими на те посадовими особами органів внутрішніх справ (Національної поліції) (стаття 221, пункт 1 частини першої статті 225 Кодексу про адміністративні правопорушення України).

Крім того, відповідно до статті 23 Закону України "Про Національну поліцію" до повноважень поліції належить, зокрема, здійснення своєчасного реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; вживання заходів з метою виявлення та припинення виявлених кримінальних, адміністративних правопорушень; виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживання у межах своєї компетенції заходів для їх усунення.

Отже, з огляду на вказане в разі виявлення фактів розповсюдження політичної реклами у закладах освіти, залучення цього педагогічних працівників та батьків, у тому числі із застосуванням примусу, доцільним є звернення з відповідними повідомленнями до органів Національної поліції України.

Принагідно інформуємо, що Комісія налаштована на плідну співпрацю щодо забезпечення реалізації виборчих прав громадян, їх захисту, а також запобігання порушенням під час виборчого процесу.

З повагою

В. ГРЕНЬ